

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 16 Şubat 2022
Sayı : 2100

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

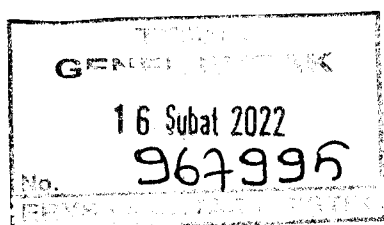
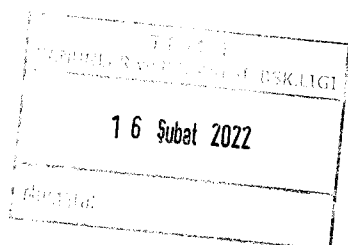
6446 Sayılı Elektrik Piyasası Düzenleme Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair
Kanun Teklifi ve gerekçeleri ilişiktir. 15.02.2022

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Dr. Jale Nur SÜLLÜ
Eskişehir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	-İnsan Haklarını İnceleme -Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 16 Şubat 2022	Esas No: 2/4180

GEREKÇE

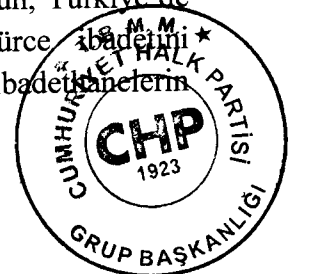
Anayasalar, devletlerin temel yapısını, yönetim biçimini, organlarını, temel değerlerini, tüm bu yapıların birbiriyle ilişkisini; bireylerin devlete karşı, devletin bireylere karşı olan hak ve görevlerini düzenleyen en üstün yasa olarak, tanımlanmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda da tıpkı, diğer devletlerin, anayasaları gibi, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel değerlerinin belirgin şekilde düzenlendiği görülmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2. Maddesi'nde "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir." denilmek suretiyle temel nitelikleri sayılmaktadır.

TC. Anayasa'sı 2. Maddesi'nde yer alan nitelikler arasında sayılan laiklik ilkesinin Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde "laik olma durumu; devlet ve din işlerinin ayrılığı; devletin, din ve vicdan özgürlüğünün gerçekleşmesi bakımından yansız olmasıdır." olarak tanımlanmaktadır. Anayasa'nın başlangıcında yer aldığı üzere, 2. Madde'de sayılan tüm nitelikler gibi, "Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu, ölümsüz önder ve eşsiz kahraman Atatürk'ün belirlediği milliyetçilik anlayışı ve onun inkılap ve ilkeleri doğrultusunda" hayata geçirileceği de kesin hükümdür.

Bu bağlamda, Mustafa Kemal Atatürk'ün laiklik konusunda düşüncelerinin, Afet İnan tarafından derlenen, Medeni Bilgiler ve Mustafa Kemal Atatürk'ün El Yazıları adlı eserde, "Türkiye Cumhuriyeti'nin resmi dini yoktur. Devlet idaresinde bütün kanunlar, nizamlar ilmin çağdaş medeniyete temin ettiği esas ve şekillere, dünya ihtiyaçlarına göre yapılır ve tatbik edilir. Din telâkkisi vicdanî olduğundan, Cumhuriyet, din fikirlerini devlet ve dünya işlerinden ve siyasetten ayrı tutmayı, milletimizin çağdaş ilerlemesinde başlıca muvaffakiyet etkeni görür." yer aldığı göz önünde bulundurulduğunda, laiklik ilkesinin bu doğrultuda ele alınması da zorunluluktur.

Ayrıca, TC. Anayasası 10. Maddesi'nde yer alan "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir..... Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." ifadesi gereği ise devletin bütün işlemlerinde, dolayısıyla, yasamada da dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ayrımcılığı yapamayacağı açıkça belirtilmektedir.

Dolayısıyla, Anayasa'nın laiklik ve eşitlik ilkesi gereği, "14.03.2013 tarih ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun Geçici 6. maddesinin 3. fıkrasında, , '... toplumun ibadetine açılmış ve ücretsiz girilen ibadethanelere ilişkin aydınlatma giderleri Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.' ifadesindeki ibadethane sözcüğünün, Türkiye'de yaşayan farklı din, mezhep ve inanç grubundan her vatandaşın özgürce ibadethaneleri gerçekleştirebileceği yer olarak tanımlandığı düşünülmelidir. Ayrıca tek tek ibadethanelerin sayılmaması da bu düşüncenin bir göstergesidir.

Kanun'un lafzına uygun olarak, cami, kilise ve sinagogların aydınlatma giderleri, Diyanet Bütçesi Başkanlığı bütçesine konan ödenekten karşılanmakta olmasına karşın, cem evleri uygulamasında bu kapsamdan yararlanamamaktadır. Bu uygulama eksikliği de Alevi vatandaşlarımızın ibadet yeri olan cem evlerinin resmi olarak ibadethane olarak kabul edilmediğinin göstergesi olarak, Anayasa'nın laiklik ve eşitlik ilkesine açıkça aykırıdır. Laik bir devlet yapısında inanç sahiplerinin, ibadethane olarak kabul ettikleri yerlere devlet organlarının karar vermesi ve uygulamalarını bu yönde hayata geçirmesi kabul edilemez.

Ayrıca, uygulamanın TC. Anayasası'nın 90. Maddesi gereği, usulüne göre yürürlüğe konmuş uluslar arası sözleşmelerden Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin inanç ve ibadet özgürlüğü düzenlemelerine de açıkça aykırı olduğu görülmektedir. Nitekim, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne cem evlerinin statüsü hakkında açılan davada 2.12.204 kararında, cem evlerinin resmi ibadethane olduğuna hükmederek tersi uygulamaların, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin ibadet özgürlüğünü tanımlayan 9. ve ayrımcılığı yasaklayan 14. Maddesine göre, hak ihlali olduğu açıkça ifade edilmektedir. AİHM kararında ayrıca, kamu hizmetlerinin belli din gruplarına verilmesinin, Alevilere verilmemesinin ayrımcılık olduğuna da işaret edilmektedir.

Nitekim, toplumda son günlerde özellikle elektrik zamları ile gündeme gelen yoğun tepkilerde dile getirildiği üzere, Cem evi statüsünde olan sosyo-kültürel merkezlerin, ibadethane kapsamında sayılmaması ile Alevi vatandaşlarımızın ibadethanesi olan sosyal ve kültürel merkezlerin, 6446 Sayılı Kanun'un Geçici 6. Maddesi'ndeki düzenlemeden yararlanamaması, kanun önünde eşitlik ilkesinin açıkça zedelenmesi anlamını taşımaktadır.

Dolayısıyla, teklif edilen kanun değişikliği teklifi ile Alevi vatandaşlarımızın ibadetlerini gerçekleştirdikleri mekanlar olan Cemevi statüsündeki sosyal ve kültürel merkezlerin, kanun maddesine eklenmesiyle ibadethane olarak kabul edilmesi, Anayasa'nın eşitlik ilkesinin ihlalinin önüne geçilmesi ve TC vatandaşlarının hangi inançtan olursa olsun, yaşadıkları hak mağduriyetlerin önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

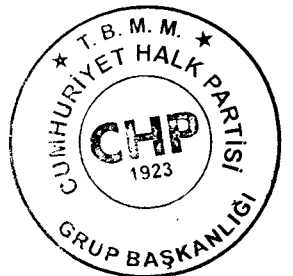

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- "14.03.2013 tarih ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun Geçici 6. maddesinin 3. fıkrasında, '... toplumun ibadetine açılmış ve ücretsiz girilen ibadethanelere ilişkin aydınlatma giderleri Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.' düzenlemesine "cemevi" ibaresinin eklenmesi ile sosyal ve kültürel merkez olarak geçen Alevi vatandaşların dini ibadetlerini yerine getirdiği ibadethaneleri olan cem evlerinin tıpkı, diğer ibadethaneler gibi, aydınlatma giderlerinin ödenmesi ile eşitlik sağlanarak ayrımcılığın giderilmesi hedeflenmektedir.

MADDE 2- Yürütme Maddesidir.

MADDE 3- Yürürlük Maddesidir.

**ELEKTRİK PİYASASI KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 14/03/2013 tarih ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun geçici 6'ncı maddesinin üçüncü fıkrasındaki "ibadethanelere" ibaresi "ibadethaneler ile cemevi statüsündeki sosyal ve kültürel merkezlere" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- Bu Kanun, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini, Cumhurbaşkanı yürütür.

